

نهوت مشته کولهی ناو هه مانه که

هه موو سیاستمه دارانی جیهان له سهر شهوه کۆکن که نهوت چه کۆنکی دوو سهره یه و ده بیته به کارهینه ره که ی زۆر کارامه و وریا بیته تا بتوانیته له رنگه یه وه خوشگوزه رانی بۆ که له که ی فه راهه م بکات، مێژوو شه زمونی زۆر ولاتی تۆمار کردوه که نهوت چی به سهر که لاندنا هیناوه له کچا و لکاری و مالوێرانی .

له سهره تایی ته مسالی شه وه وا شوینه واری خراب به کارهینانی نهوت به سهر کوردیشه وه ده رده که ویت که برینی بودجه و بێ بازاری و بێ پرۆژیه یی له ده زماویشه کانیه تی ، له هه مووی دلگراتر شه به شداری کردنه لاوازی کورده له حکومه ته که ی چه بده ره عبادی، نه گهر به وردی به ناخی کیشه که دا شوۆر بینه وه تیبینی ده که بین هه مووی ده رته نجامی خراب مامه له کردنی سه رکردایه تی کورده له گه ل که یسی نه وتدا، تا شه و کاته ی نهوت له هه رینی کوردستاندا نه دۆزرا به وه هه ج که لینیکی وه ها له نیوان کوردو حکومه تی به غدا به دینه ته کرا، به لام دوی هه لکه ندنی به که م بیری نهوت و نیمزاکردنی ژماره یه ک گرینه ست له گه ل کۆمپانیا بیانییه کان گرفته کان ده ستیان کرد به سهر ره لدان ، ده نگه ده نگ و لیدوانی دژ به یه ک ده سستی پیکرد، ویری شه م گرینه ستانه و رۆژانه فرۆشتنی سه دان ته نکه رهوت حکومه تی عیراق هه ج هه لو نیستیکی فیعلی نه بوو ته نانه ت چاوشی لیبۆ شیبوون ، حکومه تی هه ریمیش به چنگه که وتنی چه ند به رمیله نه وتیک خۆی لیکوراو وای لیهات هه ج حیسابیکیان بۆ که س ته نه کرد ته نانه ت پاشایان به گه دا رانه نه گرت، به پینچه وانه ی ده ستوزه وه به بێ زه زامه ندی ناوه ند بۆری تایبه تیان رووه و تورکیا راکشیت و گرینه سستی فرۆشتنی نه وتیان له گه لدا واژوو کرد بیته وه ی لیکدانه وه یه ک بۆ ده رهاویشه تی کاره کانیان بکه ن بیته وه ی گوێ بده نه زه زامه ندی کۆمه له گه ی نیوده وه له تی، ده ستیان دایه به ردیکه وه بیته وه ی دلنیا بین له هه لگرتنی، بیته وه ی به رنامه یه کی پوخت و شه فاف دابریژن بۆ پرۆسه ی به ره مه هینانی نهوت که ناوخۆ ناوه ند لیبی رازی بن، بریاریک بوو دابوو یان و ناماده نه بوون گوێ له راو ته گبیری که سانی زاناو پسپۆرو دلسۆز بگرن، شه وه ی هه رگیز به بیراندنا نه هات بیته نه گه ری برینی بودجه و موچه ی هه ریم بوو له لایه ن به غدا وه، وا بۆ چه ند مانگیک ده چیت هه ریم چه ند که شتی ه که نه وتی فرۆشتوه که نه یه توانیوه به پاره که ی ته نها موچه ی فه رمانبه رانیس دابین بکات خه لکی کوردستانی خسته ته دۆخیکی نه خوازا وه وه له بێ موچه یی و بێ پرۆژه یی .

نیمه ی کورد شه بیته شه م ساته وه خته مان له بیر نه چیت که به چ لاوازییه که وه به شداری حکومه تی عیراقمان کرد له جیاتی شه وه ی مه رچی پیشوه ختمان مه سه له ی که رکوک و پیشمه رگه بیته که چی به که م داواکاریمان نارینی بودجه ی هه ریمه وه ک شه وه یه خه بات و قوربانیدانی ده یان سالی کورد بۆ موچه بو بیته .

هه موو شه لاوازییه ی شه مرۆی کورد له ناست به غدا شه وه نه فره تیه یه که مشته کۆله ی ناو هه مانه که یه وه هه وای کرد به لووتی سه رکردایه تی کوردا که له جیاتی فه راهه م کردنی ناسوده یی دوژمنی بۆ زیاد کردین .

نیمزا

فه رهاد هه مزه محهمهد

شکرې تال

کهرکوکیش مه که نه قوربانی هه له کانتان

وا بؤ سائیک دمچیت ململاتی نیوان به غداو
 هریم له سهر هه نارده کردنی نه وتی هریم
 دریزه دمکیشیت که برینی بودجه و موچه
 کارمه ندانی هریمی لیکه وتوه ته وه . به
 دامه زانندی حکومتی نوئی عتراق به
 سه روکابه تی عه پادی ناسویه کی نوئی هاته
 کایه وه بؤ دوزینه وه ی رینگه چاره سه رتیک
 دوو مانکیش به سهر دروستبوونی نه و
 حکومت ته دا تیپه ری که چی هه ردوولا
 سوورن له سهر هه لویسته کانتان و له که لی
 شهیتان نایه نه خوارتی .

تیسواری رۆژی ۱۰م شم مانگه له
 کونفرانسیکی رۆژنامه وانی به ریزان سه رۆکی
 حکومتی هریم و جیگره که ی راگه یه ترا
 نه گه ر به غدا له که لمان ریکته که ویت ناهیلین
 نه وتی کهرکوک هه نارده بکرتیت .

تا نه و ساته ره خته میشتا ململاتیبه کانی
 نیوان نه و دوو لایه ره نگدانه وه ی خرابی
 له سهر شاری کهرکوک جینه هیشتبوو به لام
 به جینه جیکردنی نه و هه ره شه یه ی هریم
 کهرکوکیش پرشی ناگره که ی به رده که ویت
 و که ورده ترین زیانی پیده گات، چونکه له
 رینگه ی هه نارده کردنی نه وتوه سوودیکی
 نۆدی له پرۆده ی پترۆدۆلار بینویه و بووه ته
 مایه ی ناوه دانی شاره که و ره خساندن میس
 و کارو خوشگوزهرانی بؤ دانیشتوانه که ی،
 له هه مان کاتدا روو سپی بوونی ئیداره ی
 شاره که که کورد ده یگرتیت له ناست
 نه ته وه کانی تر دا .

نه گه ر حکومتی هریم وابزانیت نه و
 هه ره شه یه کارتیک فشاره و چۆک به
 به غدا شه دات نه وه به هه له دا چوه ،
 چونکه کۆلگه نه وتیه کانی کهرکوک زقد
 پیر بوونه و ته مهنی به کاره ی نانیان زیاتر له
 ۸۵ ساله و به به راورد به نه وتی باشووری
 عتراق شتیکی وه ها نیه و ده توانریت له
 رینگه ی کۆلگه زه به لاهه کانی باشووره وه
 قهره بوو بکرتیت . نه وتی باشووری عتراق
 نزیکه ی ۷۰٪ی نه وتی عتراق پیکنده هینیت
 و به برینی نه وتی کهرکوک نه وه منده باری
 حکومتی عتراق قورس ناکات که مل
 بؤ نه و هه ره شه یه دابنه وینیت ، به لکو
 تا که زه ره رمنه ند دانیشتوان و ئیداره
 کوردیه که ی شاری کهرکوک ده بیت که بی
 پرۆده و داها ت ده بن و ناوه دانی مالتاواپی
 روو له شاره که ده کات ، هه روه سا نه و
 ۶ هه زار که نه چه تازه دامه زراوانه نان
 بپاو ده بن که موچه که پان له سهر داها تی
 پترۆدۆلاره .

کاریگه‌ری داعشی له‌سه‌ر ده‌وی نه‌رکوک



فه‌رشاد
حه‌مه‌ه
F. D. M. H.

سه‌ره‌ئێدانی داعش له‌عێراوێ
داگیرکردنی ژماره‌یه‌ك شاری
سوخته‌نشین له‌ژۆی ٩ حوزه‌برانی
٢٠١٤، وه‌رچه‌رخانیگی میژوویی
گرنگ بوو له‌رووی سیاسی و نه‌می و
ته‌نانه‌ت کومه‌لایه‌تی شه‌وه‌ پرۆسه‌ی
به‌ره‌مه‌پێنایی نه‌وتیش له‌که‌رکوک
پشکی خۆی له‌م کاریگه‌رییه‌
به‌رکەوتو به‌زەقرو ئاشکرا پێوه‌ی
دیاره‌.

بۆ ئێشک خه‌ستنه‌ سه‌ره‌و
کاریگه‌رییه‌، سه‌ره‌تا له‌قوتاغی پێش
هاتنی داعش ده‌وتین.

قوتاغی پێش هاتنی داعش

له‌پێش هاتنی تیرۆریستانی داعش،
له‌کۆمپانیای نه‌وتی باکووره‌وه
ئێداره‌ی شه‌ش کێلگی ته‌وتی
ده‌را، که بریتی بوون له‌:
١- کێلگی نه‌وتی که‌رکوک
(به‌هه‌ردوو قوبه‌ی بابا و ئاڤاناوه

رۆژانه ده‌گه‌یشته ٤٠٠ ملیۆن پێن
سیجا (MSCUF). ئهم غازه‌ش
ره‌وانه‌ی کۆمپانیای غازی باکوور
ده‌کرا، تا جیاڕکێته‌وه بۆ غاز
و شک. غازێ شل (LPG).
گازۆلینی سه‌روشتی گۆگرد.
له‌گه‌رنگترین تاپه‌ته‌ندیه‌کانی ئهم
قوتاغ، هه‌ناردنه‌ی نه‌وت بوو
به‌ژێگه سه‌ره‌کێو، نه‌چینه‌یه‌که‌ی
خۆیدا، واته ژێگی (که‌رکوک -
موسڵ - زاخۆ - ئورکیا). نه‌وتیش
له‌ژێگی هه‌ردوو لوله‌ی (٤٠ و
٤٦) ئێنجیه‌وه. ئهم دوو لوله‌یه‌
به‌هۆکی ئۆپه‌رپووشی به‌ناوچه
سوخته‌نشینه‌کاندا چه‌ندین جار به‌ر
په‌لاماره تیرۆریسته‌یه‌کان که‌وتوو
چاکی‌کراوه‌ته‌وه، به‌لام به‌هۆی
به‌هێزی تیرۆریستان له‌سنووری
پاریزگای موسڵدا، له‌دا په‌لاماردا
بێت هێله‌که به‌ په‌کجاری له‌ژۆی
٢ی ئازاری ٢٠١٤ راگیرا، که ئه‌وکاته
رۆژانه زیاتر له ٣٠٠ هه‌زار به‌رمیل
نه‌وت هه‌ناردی ده‌روه ده‌کرا.
له‌م میژووه به‌دووه تا هاتنی
داعش له‌ژۆی ٩ حوزه‌بران ٢٠١٤،
کۆمپانیای نه‌وتی باکوور ته‌نیا بۆ
پالێوگه‌کان واته بۆ پێوێستی
به‌کاربردنی ناوخر کاری ده‌کرد،
ته‌نیا ئه‌و بره‌ی به‌ره‌م ده‌هێنا که

٢٠١٤/١٨ که رێگه‌تنامه‌که‌ی
هه‌ولێر - به‌غدا چه‌وه‌ بواری
جێبه‌جێکردنه‌وه، شه‌ش مانگی
زۆر سه‌خت بوو بۆ کۆمپانیای نه‌وتی
باکوور، چونکه له‌لایه‌ی هاوولااتیان
پێوێستیان به‌ به‌رپووه‌ نه‌وتیه‌کان
هه‌بوو، له‌لایه‌کی ئه‌ریسته‌وه
و یه‌سگه‌کانی کاره‌با پێوێستیان
به‌غاز هه‌بوو. کۆمپانیای نه‌وتی
باکوور توانی ئهم ماوه سه‌خته
له‌خه‌مه‌تی دانیشتووانی شاری
که‌رکوک کۆتایی پێهێنێت، نه‌وتیش
به‌ به‌ره‌مه‌پێنایی ژێگی ١٧٠
هه‌زار به‌رمیل نه‌وت له‌پۆزێکدا
جیاکردنه‌وه‌ی غازه‌که‌ی ئارده‌ی بۆ
کۆمپانیای غازی باکوور، هه‌روه‌ها
ئارده‌ی ٣٠ هه‌زار به‌رمیل نه‌وت
له‌پۆزێکدا بۆ پالێوگی که‌رکوک،
ئو نه‌وتی ده‌مایه‌وه ده‌خرايه‌وه
ناو بیره‌کان که ئهم پرۆسه‌یه
پێی ده‌وتێت (Reinjection).
له‌و سه‌رده‌مه‌دا هه‌ندێک نووسه‌ری
بێ ئاگا له‌م پرۆسه‌یه ئێداره‌ی
شاری که‌رکوکیان تاوانبار ده‌کرد،
به‌دیاره‌مانی ١٢٠ هه‌زار به‌رمیل
نه‌وت له‌پۆزێکدا له‌شاری که‌رکوک.
ئهم له‌کاتیاندا ئه‌گه‌ر کۆمپانیای
نه‌وتی باکوور ئهم هه‌نگاه‌یه‌ی
ده‌گرتایه‌ته‌به‌ر، ئه‌وه نرخی بوتلێک

بوون:
١- قوبه‌ی بابا له‌کێلگی که‌رکوک
که ژێگی ١٠٠ هه‌زار به‌رمیل
به‌ره‌مه‌که‌یه‌تی.
٢- کێلگی جه‌مبوره‌، ٤٠ - ٤٢ هه‌زار
به‌رمیل نه‌وت له‌پۆزێکدا.
٣- کێلگی خه‌باز، ٢٥ هه‌زار
به‌رمیل له‌پۆزێکدا.
له‌و بره‌ ٣٠ هه‌زار به‌رمیلی هه‌ناردی
پالێوگی که‌رکوک ده‌کرا، له‌و
بهره‌ش ١٠ هه‌زار به‌رمیلی وه‌ک
پاشه‌پۆ (RCR) ده‌گه‌رایه‌وه
تێکه‌ل به‌نه‌وتی هه‌نارده‌کراو ده‌کری.
سه‌بارته به‌غازیش، رۆژانه ٢٠٠
ملیۆن پێن سیجا (MSCUF)
ره‌وانه‌ی کۆمپانیای غازی باکوور
ده‌کری.

ئهم باروودخه ئۆپه‌ حاله‌تیکی
هێنایه پێشه‌وه که ئێداره‌ی
پاریزگای که‌رکوک داواي گۆڕینی
ناوی کۆمپانیای بکات، له‌کۆمپانیای
نه‌وتی باکووره‌وه بۆ کۆمپانیای
نه‌وتی که‌رکوک، چونکه کۆمپانیایه‌که
ته‌نیا ده‌سه‌لاتی به‌سه‌ر کێلگه‌کانی
سنووری پاریزگای که‌رکوکدا
ده‌پوات.

رێژی به‌ره‌می کێلگه‌کان
ئێستاو داوی تێپه‌ربوونی ٨٨ سال



رۆژانه ٢٠٠ هه‌زار به‌رمیل نه‌وتی
به‌ره‌م ده‌هێنا، که پشکی
هه‌ریه‌که‌یان ژێگی ١٠٠ هه‌زار
به‌رمیل بوو.
٢- کێلگی بای حه‌سه‌ن (١٧٥ -
١٨٠ هه‌زار به‌رمیل له‌پۆزێکدا).
٣- کێلگی خه‌باز (ژێگی ٣٠
هه‌زار به‌رمیل له‌پۆزێکدا).
٤- کێلگی جه‌مبوره (٤٢ هه‌زار
به‌رمیل له‌پۆزێکدا).
٥- کێلگی عه‌جیل (له‌سه‌رووی ٢٠
هه‌زار به‌رمیل له‌پۆزێکدا).
٦- کێلگی حه‌مرین (٧ - ٨
هه‌زار به‌رمیل له‌پۆزێکدا). ئهم
دوو کێلگه‌یه‌ی سه‌ره‌وه ده‌گه‌ونه
سنوویی پاریزگای سه‌لاحه‌دیه‌وه.
٧- کێلگه‌کانی سنوویی پاریزگای
موسڵ (٩ هه‌زار به‌رمیل
له‌پۆزێکدا).
له‌م قوتاغدا رۆژانه ژێگی ٣٠٠
هه‌زار به‌رمیل بۆ پالێوگه‌کانی
(بجیو که‌رکوک، تۆره، سینییه
کسک) هه‌نارده ده‌کرا. له‌و بره‌ش
رۆژانه (٥٠) هه‌زار به‌رمیل وه‌کو
پاشه‌پۆ (RCR) ده‌گه‌رێنرایه‌وه
تێکه‌ل به‌نه‌وتی هه‌نارده‌کراو ده‌کرا.
سه‌بارته به‌ به‌ره‌می غازیش

بۆ پالێوگه‌کان ده‌ژۆی واته ٣٠٠
هه‌زار به‌رمیل له‌پۆزێکدا.
قوتاغی داوی هاتنی داعش
له‌م قوتاغدا کێلگه نه‌وتیه‌کانی
سنووری پاریزگای موسڵ (گه‌یاره،
سوفه‌یه، بوتمه، عه‌ین زاله،
نه‌جه‌وه) چه‌ند کێلگه‌یه‌کی تر،
پاریزگای سه‌لاحه‌ددین (حه‌مرین
ععجیل) که‌وتنه ژێر کۆنتڕۆلی
تیرۆریستانی داعشه‌وه، شه‌وه‌ی
به‌پاریزراوی مایه‌وه کێلگه‌کانی
پاریزگای که‌رکوک بوو.
له‌م قوتاغدا جگه له‌وه‌ی
هه‌نارده‌کردن بۆ ده‌روه وه‌ستابوو،
هه‌نارده‌کردن بۆ پالێوگه‌کانیش
وه‌ستا، چونکه هه‌مووی له‌لایه‌ن
داعشه‌وه کۆنتڕۆل کرابوو، جگه
له‌پالێوگی که‌رکوک نه‌بێت که
رۆژانه ٣٠ هه‌زار به‌رمیلی بۆ به‌ره‌م
ده‌هێنا. لێره‌دا نا‌بێت رۆلی ئهم
پالێوگه‌یه‌مان له‌یاد بچێت، که توانی
له‌و رۆژگاره سه‌خته‌دا نه‌وتی مالان
گازوایی ئۆتۆمبێل دا‌بێن بکات و هه‌ج
قه‌یرانیگ له‌و دوو ماده‌یه‌ که‌رکوک
سه‌ری هه‌لته‌دا.
ماوه‌ی نیوان ٩ حوزه‌بران تا

غازی مالان ده‌گه‌یشته ٥٠ هه‌زار
دینار و شاره‌که‌ش تروسیکی
کاره‌باي تیا‌دا نه‌ده‌بینرا.
هه‌ر له‌م قوتاغه‌داو له‌مانگی
ته‌موزی ٢٠١٤، حکومه‌تی هه‌رتیم
کۆنتڕۆلی کێلگه‌کانی بای حه‌سه‌ن و
قوبه‌ی ئاڤانا له‌کێلگی که‌رکوک
کردو کاره‌ندی و یه‌سگه‌کانیش
ده‌کران. هاوکات له ٢٠١٤/١٨
رێگه‌تنامه‌ی نیوان هه‌رتیم و به‌غدا
چه‌وه‌ بواری جێبه‌جێکردنه‌وه،
به‌و پێیه ده‌بوايه له‌کێلگه‌کانی
پاریزگای که‌رکوک ٣٠٠ هه‌زار
به‌رمیل (١٥٠ هه‌زار به‌ر کۆمپانیای
باکوور ده‌که‌وت ١٥٠ هه‌زاره‌که‌ی
تریش به‌ر هه‌رتیم ده‌که‌وت) که
ئێداره‌ی کێلگه‌کانی بای حه‌سه‌ن و
ئاڤانا‌ی ده‌کرد، له‌کێلگه‌کانی
کوردستانیشه‌وه ٢٥٠ هه‌زار به‌رمیل
را‌ده‌ستی کۆمپانیای سوّم بکریت.
له‌گه‌رنگترین ده‌ره‌که‌وتی ئهم قوتاغه
بۆ په‌که‌م جار له‌میژوونا نه‌وتی
که‌رکوک به‌ژێگی خاکی کوردستاندا
هه‌ناردی ده‌روه کرا.

به‌سه‌ر پرۆسه‌ی به‌ره‌مه‌پێنایی
نه‌وت له‌پاریزگای که‌رکوکدا،
له‌سنووری پاریزگایه‌که‌ی له‌به‌ده‌کی
جیگیر (الاحتیاگ الیابا) ی ٢٦
ملیار به‌رمیل نه‌وت، که‌متر له ٩
ملیار به‌رمیل نه‌وت له‌ژێر زه‌ویدا
ماوه‌ته‌وه (جگه له‌قوبه‌ی خورماله
که له‌سالێ ٢٠٠٨ حکومه‌تی هه‌رتیم
کۆنتڕۆلی کرد)، که ژماره‌که به‌م
جۆره دا‌به‌شی سه‌ر کێلگه‌کان
ده‌بێت:
* قوبه‌ی بابا (٦، ٤٤٪).
* قوبه‌ی ئاڤانا (١، ٢٥٪).
* کێلگی بای حه‌سه‌ن
(٩، ١٩٪).
* کێلگی جه‌مبوره (٢، ٦٪).
* کێلگی خه‌باز (١، ٤٪).
له‌و رێژانه‌ی سه‌ره‌وه ده‌گه‌یه‌
ئو راستیه‌یه که جگه له‌قوبه‌ی
خورماله، ئێستا به‌کێلگی بای
حه‌سه‌ن و قوبه‌ی ئاڤاناوه، (٤٥٪) ی
به‌ده‌کی جیگیری نه‌وتی پاریزگای
که‌رکوک له‌ژێر کۆنتڕۆلی حکومه‌تی
هه‌رتیم و (٥٥٪) ییش له‌ژێر ئێداره‌ی
کۆمپانیای نه‌وتی باکووردا‌یه.

* شاره‌زا له‌ بواری نه‌وتدا

کاتی دامه‌زاندنی کۆمپانیای نهوتی کهرکوک هاتوو



ئێرهاد جەمەل مەسەلام *



تازادی لەسەر بناغەی یاسایەکی ئەنجومەنی وەزیران که هر پارێزگایەک توانای بەرھەمھێنانی ١٠٠ ھەزار بەرمیل نهوتی ھەبێت ماف دامەزاندنی کۆمپانیای تاییبەت بەخۆی ھەبە دوو کۆمپانیای نوێ دامەزران یەکەمیان کۆمپانیای نهوتی میسان لە ساڵی ٢٠٠٨ که پێشتر بەشێک بوو لە کۆمپانیای نهوتی باشوور، دووھمیشیان کۆمپانیای نهوتی ناوھەرست لە ساڵی ٢٠١١ که ئەمیان سەر بە کۆمپانیای نهوتی باکوور بو و لێی جیاپوو، دواي ئەم گۆرانە ئیدارییە کۆمپانیای نهوتی باکوور تەنھا کێلگەکانی پارێزگای کهرکوک و سەلاحەدین و موسڵی بۆ ماپوو، دوا ھەنگاویش لەم بارەییووە پڕیارەکی ٨ ڕۆژی ٨ حوزەیرانی ئەمساڵە که تاییبەت بوو بە دامەزاندنی کۆمپانیای نهوتی زیقار و تەرخانکردنی بودجەي ٣ ملیار دینار بۆ ئەو مەبەستە، ئەمە لە کاتیگدا پارێزگای زیقار لە ساڵی ٢٠٠٧ بەدواوە دەستی بە بەرھەمھێنانی نهوت کردوو .

لە ساڵی ١٩٢٧ کۆمپانیایەک بە ناوی کۆمپانیای نهوتی تورکی که لە دوو تۆنیدا ژمارەیک کۆمپانیای بیانی کۆبۆنوو، یەکەم بیری نەوتیان لە کهرکوک ھەلکەند، لە ساڵی ١٩٢٩ دا ناوھەکی گۆرا بۆ کۆمپانیای نهوتی عێراق (IPC) که سنوورە جوگرافیەکی ھەموو ئەو زەویانە دەگرتوو که دەگەوتە دیوی رۆژھەلاتی رووباری دجلە تا ناوھەرستی عێراق درێژدەبوو، لە ساڵی ١٩٧٢ دواي خۆماليکردنی نەوت ناوی کۆمپانیای گۆرا بۆ (I.C.C.O) ، پاشان لە ساڵی ١٩٧٩ ناوھەکی کرا بە (الموسسة العامة لنفط الشمال)، لە ساڵی ١٩٨٧ وەزارەتی نهوتی عێراق ھەموو دامەزرانو نەوتییەکانی عێراقی داہشی سەر دوو کۆمپانیای کێرد که بریتین لە کۆمپانیای نهوتی باکوور و کۆمپانیای نهوتی زاخووھ تا باشوری شاری کۆت درێژە دەکێشیت و بارەگاکی لە کهرکوکە . لە دواي پڕۆسەي

نەوتی کهرکوک بکەنوو وەک ئەلترەناتیفیک بۆ کۆمپانیای نهوتی باکوور چونکە دەستی بەسەر ھێچ کێلگەیکە نەوتی دەرھوێی پارێزگای کهرکوکدا ناریوات .

عێراقیگی فیدرالدا دروست بپیت، ئیتر بۆ بەرپووەچوونی کارەکان بە ئاسانی چاکتر وایە ئەنجومەنی پارێزگاو ئیدارەي کهرکوک بێر لە دامەزاندنی کۆمپانیای

نزیکی ٢٠٠ ھەزار بەرمیل نهوت لە رۆژێکدا بەرھەم ھێنیت . رووداوێ سیاسیەکانی ولایتیش وا پێدەچیت بەو ئاراستەي بیوات که ھەرئێتیکي سووننە لە چوارچێوھي

حکومەتی ھەرئێسەو دەستیان بە سەردا گێرا، ئەوھي ماوھتوو بریتین لە کێلگەکانی (جەمبورو خەبازو قوبەي بابا لە کێلگەي کهرکوک) که لە توانایاندا ھە

ھەواڵ ژمارە (٦٤٤) لە ٢٠/٦/٢٠١٥

سهربرینی بارمتهکان به ناوی ئیسلامهوه له روانگی زانایانی ئایینهوه

ریپورتاژ / فههاد شهزده مههمه



ههوال: نه مۆ له عیراقدا دیناردهیهك ههیه دهیینین هه ندی گروپی سیاسی به ناوی ئیسلامهوه کاردهکن و ریگهی توندوتیززی تیزۆرکردنی خه لکی مه دهنی دهگر نه بهر هه روهك له گه ل بارمته به کی کۆریایی و یاشان بێزمه به کی نه مه رگایی کردیان ئایا ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟

مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

ههوال: ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟ مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

ههوال: ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟ مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

ههوال: ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟ مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

نایین سیستمیکی فیکری و روحیه یه یه و نه یه که له نیوان تاک و خوی خۆدا سه بارته به گه ل کوردمانه وه نایین سه حوکی مبه ژوه ، دوور و نیه ژه که ی شیۆبو ته وه ناسا کلتوری کوردو بووته به شتی گرنگ ئی . رهنگدانه وه ی له سه ر داب و شه رتی کۆمه ل هه به ، یان دهواتین بلیه ی بووه به سه سه ته میکی کۆمه لایه تیش . ئیسلام نایین و ئیمانه و به شتی گرنگ له کلتور و ناسنامه نایه ت له گه ل ئیسلامی سیاسی وه نایدیولۆژیا و براتی سیاسی تیکه ل بکرنه . مێژوی ئیسلامی سیاسی پێش هه ر شتک مێژوی کیشه وه شه ری ده سه لاته که هه ر له دای مر دنی پیغمه به روه تاکو تایی هانتی خه لقه تی عه ره بی ئیسلامی به رده وام بوو . ده سه لات وه رگرتن زۆر جار ناکوکی و شه ری خۆناری له نیوان موسلماندا ناوه ته وه . به ریزایی مێژوی ئیسلام نه م گر فاته هه بوون و به هۆنانه وه چندان مه زه هب و ریشانی سیاسی پێک ناکوکی ده رکه وتون ، بۆیه مێژوو پر له شه ری خۆناری نیوان نایین و مه زه هبه کان . نه مۆش له عیراقی دای پرۆسه ی نازادی چه نده ن گروپی ئیسلامی سیاسی مه لکه وتون که نامانجی گشتیان ده سه لات وه رگرتنه و ناگای کوشتن و برین ده گرنه بهر بۆ گه یشتن به نامانجه کانیان . ته نانه ت ریگای سه برینی بارمته ش په یروه ده کن ، هه روه که به رامه به ر بارمته به کی کۆریایی و نه مرکی نواندیان . ئیمه ش وه ر ژۆنامه ی "هه وال" به چا که مان زانی را بوو چوونی هه ندیگ مامۆستای ئایینی به ریز و به رگیز تا له ریز رۆشنایی ئایه ته پیرۆزه کان و فه رمورده کان نه م ره قفاران هه شی که نه وه . شه رته چاومان که وت به به مامۆستا "مهلا حسینی هادی" ئیمام و خه تیپی مرگۆتی ته یه ی مهلا عه بدوللا دودی پر سیا رمان تیکه

ئێ سێ بکه نه وه . نایین هه موو کس نه وانی بیته ناوی یه وه وه ک حیزب نه ی . پیویست ناکات نایین له چوار چۆنه که دا به سه تته وه ، کاتیک په کیك به حیزبیکه وه ده به سه تته ت به بیرو بوو چوونی خۆی چۆن نه چو لته وه نه و شتیکه تاییه ته به خۆی چۆنکه له نه کردووه له زه مانی پیغمه به ردا ناگاداران له شه ری "به ردا" هه ندی له کافره کان به دیل گیران داوی ئی کردن به رامه به ر فیزکردنی مناله کانه مان خۆیندی قورنان به رله لای بکۆژن - ئیمه ش نازاری به روه ده که ن له لایه ن تونده روی یه وه تونده ون نین چۆنکه دینه که مان توند ره و نیه و فیزی نه وه مان ده کات هه میشه نه ره و نایان یین . هه وال: هه مووان نه زانین نایین به گشتی و نایینی ئیسلام به تاییه تی په یوه ندی یه کی رۆحیه له نیوان خۆا و تاک دا ئایا ئیسلام ریگه ته ددهات نایین تیکه ن به سه سات بکۆرئو بیته حیزبیکه سیاسی و بکه ویتسه مملانی له گه ن حیزبی ترد که نه وانی ش ناین بئاهه که یانه ؟ مهلا حسینی: به ته تیکد ئیسلام له وه گه روه رته له چوار چۆنه ی حیزبیکدا یه سه ستیوه دینیکی گشتیه ی . دینیکه بۆ کۆمه لگا ها ته وه له گوماری و سه تم دوریان بخته وه میان مینته سه ر ناین خایه ت نه به ختر نه کن . هه روه ها دینیکه شه ری کردووه به ره ی کوشتن هه رانه حه ت مێرووه ناین بکۆژن . پیغمه به م

هه وال: ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟ مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

هه وال: ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟ مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

ده گۆشت به دām که ده هاته وه ناوشار نه ی ده نیشته ده ست له که سه بدین ، وه فه رمو یه شتی هه ر که سه ک ده ست له نه هلی کتاب بدات له و به ری یه له دینی ئیسلام . هه وال: مامۆستا نه و تیزۆرستانه ی به م کارانه هه له ده ست بۆ شت راستکردنه و دی کردووه کانیان سوره ته کانی قورسانی پیرۆز و فه رمورده کانی پیغمه به م ده هینته وه ، ئیسه چی ده لێن؟ مامۆستا: قورنان نه که مه وه که نه م نه کات به نوێز به رۆژو به نه م نه کات به ره ی "ولا تقتل النفس التي حرم الله الا بالحق" واته ئیسه به خۆی یه یه کتر مه کوژن به حه ق نه یه ت . وه فه رمو یه شتی نه گه ر جه ماعتیک ده ستیان له کوشتنی یه کیك دا هه بیته به هه ر نه و نه و نه و هه مو یان جه مانه م . هه وال: ئیسه نه گه ر تاوانیک بیچه نه ناو مێژوو ده ده یین له سه ر ده می پیغمه به ردا له شه ردا که دینی نه گرت زۆر مه و قانه مامه نه و له نه گه ن ده گرن و نه و په ره ی خزه م تایی ده گه ر . وه به رامه به ر به رله لای کردنیان مه رچی قورس "دانه نه نا به لām نه مانه ی نه مۆ واته تیزۆرستان مه رچی نه وه دانه نه ن که نه یین کۆمپانیان کانیان له عیراق بیکشه نه وه که نه بنه رته دا هه اتوون بۆ خزه م ته خه لکی عیراق و دۆزیه وه کار بۆ خه لکی . ئایا رای ئیسلام به رامه به ر نه م هه لۆسته یان چی یه ؟ مامۆستا: که له زه مان پیغمه به م را دیل نه گه ر هه ندیکیانی به ره نلا شه کرد . هه ندیکی تریان به رامه به ر فیز کردنی منائی موسلمان نازادی نه کردن . پیغمه به م زۆر به ره حم بوو . نه و که سانه ی له خا رجه وه هه اتوون خۆ به ته مانین ئیسلام له ئیسه داگیر بکن خۆ نه هه اتوون نه ریز ناومان داگیر بکن بۆ نه وه هه اتوون خزه م ته ئیسه بکن و چه ند رۆژیکه نه گه ر نه وه . نه مانه کاره با چاک نه کن یینا دروست نه کن حه ق ئیسه ته عه دایان له بکۆژن یان بکۆژن . هه وال: مامۆستا ئیسلام نه کۆژن دا خه ل سیاسی بیته ؟ مامۆستا: نه خیر ناین جو دایه و سیاسه ت جو دایه . سیاسه ت نه گه ر راست نه یی لژی قورنانه . نه مانه ی داوی حیزبی سیاسی ئیسلامی ده کن نه و ئیسلامیکه یاک نین چۆنکه ئیسلام پێشه وه ی قورنان هه ر که سه ک قورنانی ته بیق کرد ئیسلامیکه ته اووه پشتی له قورنان کرد ئیسلام یه . قورنان هه موو شتیکی تاییه خۆشی . شادیه ، ده حمه ته ، ده م کردن ، نه یه یه کته رته قورنان پێشه وای نه یه نه یه یه نین ئیسه سۆسه ی نه یه یه راست نه کن چۆنکه سیاسه ت که لک یین تیکه لاله ده کن بۆ له وه ی خه لکی هه خه لکه یین .

هه وال: ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟ مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

هه وال: ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟ مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

هه وال: ئایینی ئیسلام ریگه بهم کارانه ددهات؟ مهلا حسینی: به ناوی خوی گه روه مه . قوریان به نیه سهبت سهربرینی نه و بارمته نهی گیراون کهوا هه ندی گروپ به ناوی ئیسلامهوه نه م کارانه دهکن . ئیسلام هه رگیز ریگه به شتی وه هه نادات ، چونکه پیغمه به مان کاتیک که شه ری "ئوحد" ی کرد ئیمامی هه مزه که مامی بوو له لایه ن کافره کانه وه ته مسیلیان به لاشه ی کردو گوئی و لچیان بریه وه پیغمه به م "د.ح" فه رموی نه بی ۷۰ کس له کافران وه هه لیکه م به لām خوی گه روه ئایه تی نازل کردو فه رموی « انا عاقبت فعاقتوا بمثل ما عرفت به وان صیرت فلنن خیر للصابرین . صدق الله العظیم » واتا نه گه ر سزاداران نه وه به مامان شیوه سزایان بده ته وه ، به لām نه گه ر سه برتان هه بیته نه و با شتره بۆ سابران . له بهر نه وه پیغمه به م فه رموی سه بر نه گه رم و تۆ له له کافران ناکه وه پیغمه به م له کاتیکدا نه چوو بۆ شه ر له به رامه به ر کافرانه وه ستا ته یغه رمو به سه حابه کانی نه بی ناگاتان له پیاوی یه بر بیته ناگاتان له ئافه رته بیته ته عه د له مانه مه که ن ، هه مانه مه کۆژن به نا حه ق ، چونکه هه ج تاوانیکیان نه یه ئیستاش نه و کۆریاییه ی نه و کارسه اتی به سه رده هات هه جی له هه جی نه بو ، ته مسیل به مر دو و لاشه "جایز" نه یه که نه وان کردیان ، چونکه شیۆزاییک ناشرین بیشتان نه دات ، نه وانه نه یانه ئی شیۆهی ئیسلام بشنۆنن به رامه به به خه لکی . خه لکی سل بکاته وه له ئیسلام به لām "انشاء الله" ئایینی ئیسلام له وه گه روه رته و یه برتۆن به رامه به به ناوی یه برتۆره که خه لکانیک به ناوی ئیسلام شیۆه جوانه کی ئیسلام ره ش بکن .

مبارزه با تروریسم و مبارزه با قاچاق کالا و ارز
چهارمین دهکده امام خمینی لهی جوارم دهکده

شهری نام دیناره قهرمانیه که در ایالت
پرومیدی نامی و در استان خراسان جنوبی
واقع است. این شهر در فاصله ۱۰۰ کیلومتری
از مشهد واقع است. این شهر در فاصله
۱۰۰ کیلومتری از مشهد واقع است. این شهر
در فاصله ۱۰۰ کیلومتری از مشهد واقع
است. این شهر در فاصله ۱۰۰ کیلومتری
از مشهد واقع است. این شهر در فاصله
۱۰۰ کیلومتری از مشهد واقع است.

قهیرانی ناسایش له کهرکوک

ریوتاز : فرهاد همزه محمده

- ۱. مام به کر هاوولانی : پولیس به کمین بهریرسیره له تیک چوونی ناسایش له کهرکوک .
- ۲. هاوولانیبه کی مهبیخی : ثم خله که نهی بدهستیکی پولاپین مامله بکرین .
- ۳. مقدم یادگار : نا نیستا بهک تیروربست دادگای نه کراوه حاکمه کان به جورنتین .
- ۴. پولیس کهرکوک هیچ دسه لاتیکی به سهر پولیس حموچیه نهی .

پولیس حویجه دا نیه و بهی گهرا نه بی
به ریوتیرایه تی پولیس کهرکوک دامرینتران
، تنها له روی موچه و به یوه ندریان
پیمانوه هیه نه گهر هیزی پولیس کهرکوک
چینه حویجه بۆ پاک کردنه و دیان نهوا نلین
هیزی بیگانمان هئناوته سهرمان له گهل
نه مانه شدا خله کی دلنسا نه که سهوه ، نهو
پروپاگندانه هیه گوايه بارودخی نه منی
کهرکوک تیک چوه و تیروربستیکی زور هاتوته
شاره وه هشت نۆ فله جی عرب درۆ به
پروسه که درست کراوه نه مانه هموی درۆن
و تابوری پینچم نه قسه قسه لۆکانه بلار
دهگانه و پیشه ی جاسوسی وولاتانی
دوروبرن .



بمبارزه با تروریسم و مبارزه با قاچاق کالا و ارز
چهارمین دهکده امام خمینی لهی جوارم دهکده

دزه کردنی تیرورستان بۆ نای گهرکه
کوردی به کانی شاماره ی (انصار نیسلام) ن
که له پیش و کاتی پروسه ی نازادی دهستیکی
کوشنده یان لوه شینرا ، نیستا به نیازن لهو
گهرکه کوردی یانه گه رای خویان دابنه ، به لام
زوده کردنه بلقی سهر نای .
لیره شهوه جارکی تر ده لیم همو بستنیکی
کهرکوک کۆتۆل کراوه نه یان توانوه هیچ
ناوچه یکی پاوهن کراو یان مەرکه زکی تدریب
له کهرکیکی دوست بکن وهک نهوانه ی له
تکرت و فلوچه پیکه و دیان نابور .
له باره ی هاوولانی حویجه کانی شهوه به راستی
گله یم زیان هیه چونکه له شاره دیان

نیه
خله لاتیکی تری جهه ره ی نهویه ناشکرایه
تیرور له ناوچه ی حویجه و دهو به ره ی نهویه
دهستی پی کرد دهو یانه کاتی خوی به ره ی پی
بگریه و ریگه نه درایه بگاته نای شاری کهرکوک
چه ندین جار به غدا هیزی هاو یه یمانمان
ناگادار کردوتهوه ، به لام گویمان ئی نگه رایه وه
رستیان تیدا کردوه به نیسه بت پولیس
حویجه شهوه له بهر نهوه ی همو یان له ره گه زکی
عهر دین و زور له نه فسه ره پولیس کانی کۆنه
به عسین و دهست تیکه لاون له گهل تیرورستان بۆیه
تیرورستان لهو ناوچانه دا بوونیان هیه و لهویوه
دزه نه که نه نای شاری کهرکوک ، نیسه وهک
پولیس کهرکوک هیچ حوکمیکمان به سهر

بمبارزه با تروریسم و مبارزه با قاچاق کالا و ارز
چهارمین دهکده امام خمینی لهی جوارم دهکده

مبارزه با تروریسم و مبارزه با قاچاق کالا و ارز
چهارمین دهکده امام خمینی لهی جوارم دهکده



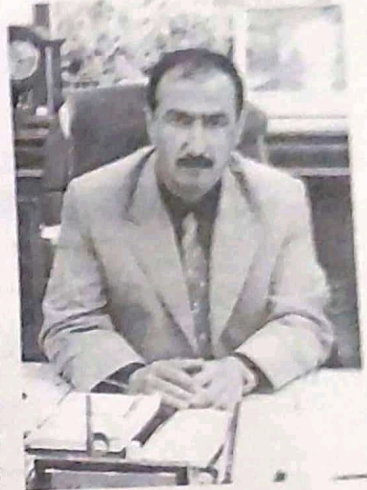
بمبارزه با تروریسم و مبارزه با قاچاق کالا و ارز
چهارمین دهکده امام خمینی لهی جوارم دهکده

شماره (۳۳) له ۱۸ / ۵ / ۰۰

هه‌وآل

به‌ريوه‌به‌رى شاره‌وانى كه‌ركوك:

ئيمه بىئاگايىن له‌و پروژانه‌ى له‌ناو شارى كه‌ركوكدا ئه‌ نجام ده‌درين چاوپىكه‌وتنى هه‌فته‌نامه‌ى (هه‌وآل) له‌گه‌ل به‌ريز جه‌مال محهمه‌د شكور به‌ريوه‌به‌رى شاره‌وانى كه‌ركوك



چاوپىكه‌وتن/ فه‌ره‌اد هه‌مه‌زه محهمه‌د

ئاشكرايه شاره‌وانى يه‌كيكه له فه‌رمانگه خزمه‌تگوزارييه هه‌ره گرنگه‌كانى هه‌ر حكومه‌تێك نيش و كاره‌كانيشى پى‌وه‌رن بۆ راده‌ى پيشكه‌وتن و دواكه‌وتنى هه‌ر شارىك بىگومان كه‌ركوك له‌سه‌رده‌مى به‌عسدا هيچ بايه‌خىكى پىنه‌ده‌درا كه رووخاش شارىكى ويرانه‌ى به‌جيه‌نشت. خه‌لكى كه‌ركوكيش وايان ده‌زانى به‌رووخانى به‌عس له‌چاوتروكانىكه‌دا كه‌ركوك ده‌كرىته به‌هه‌شت، به‌لام وا دوو سال تىپه‌ر ده‌بىت و هيشتا شتىكى وه‌ها به‌رچاوى نه‌كراوه. ئيمه‌ش وه‌ك هه‌فته‌نامه‌ى (هه‌وآل) سه‌ردانى به‌ريز جه‌مال محهمه‌د شكور به‌ريوه‌به‌رى شاره‌وانى كه‌ركوكمان كرد تا ئه‌و پرسیارانه‌ى به‌ره‌و رووبكه‌په‌نوه كه هه‌رده‌م له‌سه‌ر زارى خه‌لكين.

هه‌وآل، ئه‌سه‌ره‌توه‌هه‌ر چۆن ده‌ست به‌كاربوون؟

جه‌مال شكور موامه‌لوى پرۆسه‌ى ئازادى كه هيشته‌ نه‌ وه‌زاره‌ت له‌سه‌غدا دامه‌زرابوو نه‌ پاريزنگاى كه‌ركوكيش بيگه‌نترابوو. ئيمه وه‌ك شاره‌وانى و شاره‌وانيه‌كان و ئاوى ناوه‌رۆو شه‌و چوار فه‌رمانگه‌يه‌مان به‌گه‌رخسته‌وه به‌هاوكارى وه‌زاره‌تى شاره‌وانى و گه‌شت و گوزار له‌ئىداره‌ى سىلمانى به‌لام به‌ئىمكاناتى كه‌سه‌وه له‌ ئاميرۆ كه‌ره‌سته‌ى خزمه‌تگوزارى و ته‌مانه‌ت كورسى و ميژو قه‌رتايه‌ش

هه‌وآل، ئيوه ميكانيزمى كاره‌كانمان له‌گه‌ل وه‌زاره‌تدا چۆنه‌؟

جه‌مال شكور: به‌داخه‌ره ميكانيزمى كار كردن له‌گه‌ل وه‌زاره‌ت زۆر سه‌يره ئيمه په‌يوه‌ندىيمان له‌گه‌ل وه‌زاره‌تدا راسته‌وخۆ ئيه پىنويسته له‌ريگه‌ى شاره‌وانيه‌كانه‌وه (بلديات) كيشه‌كانمان بگه‌يه‌ننه وه‌زاره‌ت، ته‌مانه‌ت نوسراوى ئيمه هه‌ر ناخويته‌وه

هه‌وآل، بودجه‌ى سالانه‌ى شاره‌وانى چۆن ديارى ده‌كرىته‌؟

جه‌مال شكور: وه‌زاره‌تى به‌غدا سالانه به‌كجار بوودجه بۆ پرۆژه‌كان ديارى ده‌كات كه ده‌درىته ده‌ست، شاره‌وانيه‌كان، ئه‌واتيش ده‌بده‌نه ده‌ست به‌لێنده‌هه‌كان. بۆيه ئيمه وه‌ك شاره‌وانى كه‌ركوك به‌رپرسىارى هيچ گه‌نده‌لبه‌يهك ئين، ته‌مانه‌ت بۆ ملىك و زه‌وى و زاوه پيشه‌سازيه‌كانيش هه‌ر

شه‌وان واته‌(شاره‌وانيه‌كان) سه‌رۆكى ليژنه‌ن، ئيمه‌ش له‌لايه‌ن وه‌زاره‌تسه‌وه ده‌سه‌لاتمان لىسه‌ندراوه‌ته‌وه.

هه‌وآل، له‌كو تايى سالى رابردوودا دكتور به‌ره‌م سالىج جيگرى سه‌رۆك وه‌زيرانى پيشوو بېرى (١٠٠٠مليۆن) داؤلارى بۆ شارى كه‌ركوك ته‌رخان كرد، ئه‌و پارديه چۆن سه‌رفه‌را؟

جه‌مال شكور: به‌داخه‌ره زياتر له‌چوار مانگه شتىكى شه‌رتو جى به‌جى نه‌كراوه، به‌ريز پاريزنگارى كه‌ركوك به‌ ئه‌وسراوى ژماره يه‌ك له ٢٧/١٢٧/٢٠٠٥ ليژنه‌ى په‌ره‌پىندانى كه‌ركوك (هيته‌ تلويسر كه‌ركوك) ي بيگه‌په‌ننا به‌سه‌رۆكايه‌تى پاريزنگارو له‌ئىمانتى: ١ ئيسماعيل جه‌ديدى / جيگرى پاريزنگار ٢ هه‌ورى تاله‌بانى / به‌ريوه‌به‌رى مبانى كه‌ركوك ٣ يشارى عه‌لى محهمه‌د / به‌ريوه‌به‌رى پلان و به‌دواداچوون

٤ ليۆنان عۆديشو / به‌ريوه‌به‌رى ژمىريارى پاريزنگا

هه‌ر ئىستاتىستىكه‌ى له‌ژنه‌يه به‌رپرسىارى له‌ديارىكردنى شونى پرۆژه‌كان و پاشان جىبه‌جىكردنىيان و سه‌رفكردنى پاره‌ بويان

هه‌وآل، بۆچى ئه‌و ليژنه‌يه شاره‌وانى كه‌ركوكى تىندا ئيه، له‌گه‌ل نه‌وه‌ى شاره‌وانى ئه‌بوايه له سه‌رحه‌م كاره‌كان ناگادار بوايه‌؟

جه‌مال شكور: هه‌موو ئه‌و پرۆژه‌ى له‌ناو شار ئه‌نجامده‌درى هه‌ر له‌لايه‌ن پاريزنگاوه دراوه به‌لێنده‌ر، له‌كاتىكه‌دا ده‌بوو نه‌خشه‌و شويىن و سه‌ره‌رشتى كردن له‌لايه‌ن شاره‌وانيه‌وه بوايه، ئيمه وه‌ك شاره‌وانى بىئاگايىن له‌ توپىل و پرۆژه‌ى ئىستاتىستى له‌ناو كه‌ركوكدا ئه‌نجامده‌درين، ئه‌هوان به‌هتاك ره‌وى كار ده‌كهن، ته‌مانه‌ت نه‌نجومه‌نى پاريزنگاش ناگايى له‌و پرۆژه‌ى ئيه. بۆيه ئيمه چيتر قبول ناكه‌ين هيچ نيش و كارىك ئه‌نجامبدرى و شاره‌وانى لىئاگادار نه‌كرىته‌وه.

داواش له به‌ريز پاريزنگارى كه‌ركوك ده‌كهن ئه‌و ليژنه‌يه به‌ زووترين كات هه‌لبه‌وه‌ش ئىنته‌وه. خه‌لكى كه‌ركوكيش ناگادار ده‌كهنه‌وه كه ئه‌و ليژنه‌يه به‌رپرسه به‌رامبه‌ر سىستى و جۆرى نه‌نجامدانى پرۆژه‌كان، يا كيشه‌كانيش رووبه‌پرووى ئه‌و ليژنه‌يه بگه‌نوه.

هه‌وآل، له‌كو تايى سالى ٢٠٠٤دا بارى پاك و خاوينى شارى كه‌ركوك زۆر خراپ بوو هۆنه‌كه‌ى چى بوو؟

جه‌مال شكور: سالى ٢٠٠٤ بوودجه له‌لايه‌ن وه‌زاره‌تسه‌وه ديارىكرا بۆ پاككرده‌وه‌ى شار به‌ناوى (به‌رنامه‌ى له‌بىناوى عىراقىكى پاكتر و جواتردا) كه تا ١٥/١٢/٢٠٠٤ به‌رده‌وام بوو، به‌لام له‌و به‌راره به‌دواوه هيچ بودجه‌يك ديارى نه‌كراوه بۆ پاكخاوينى شار سه‌ره‌راى نه‌وه‌ى چه‌ند چارىك داوامان له وه‌زاره‌ت كردووه، به‌لام بىسوود بوو، بۆيه به‌نامان برد بۆ رىكخراوى

DAI كه حالى حازر شه‌وان به‌چاوپىرى نه‌ندازيارانى شاره‌وانى ناو شارى كه‌ركوك پاك ده‌كهنه‌وه.

هه‌وآل، بۆچى تا ئىستاتىستى شاره‌وانى كه‌س دانامه‌زىينى؟

جه‌مال شكور: به‌رياره‌كان له‌م باره‌يه‌وه مه‌ركه‌زىيه‌وه به‌ده‌ست وه‌زاره‌ت، ئه‌وانيش به‌سه‌راره‌زوى خۆيان خه‌لكى دادمه‌زىين، هه‌رچه‌نده كاره‌كانى شاره‌وانى زۆر په‌ره‌ى سه‌ندووه و پىنويستى به‌ كرىكارى زۆر هه‌يه بۆ پاككرده‌وه‌ى، كه‌چى كه‌س دانامه‌زىين.

هه‌وآل، شاره‌وانى فه‌رمان له‌كوئ وه‌رده‌گرىت بۆ ئه‌نجامدانى كاره‌كانى؟

جه‌مال شكور: زۆر لايه‌ن هه‌يه فه‌رمان به‌سه‌ر شاره‌وانى دا ده‌سه‌پىينى، له‌وانه به‌ريوه‌به‌رايه‌تى شاره‌وانيه‌كان، پاريزنگا، وه‌زاره‌ت، نه‌نجومه‌نى پاريزنگا، ده‌سته‌ى په‌ره‌پىندانى كه‌ركوك. همتد. ئه‌مه‌ش مه‌ركه‌زىيه‌تبه‌كى شه‌وه‌نده توندى لىكه‌وتتته‌وه كه شاره‌وانى نه‌توانى كاره‌كانى به‌باشى نه‌نجامدات.

هه‌وآل، له‌كو تايىدا زۆر سوپاسى كاگ جه‌مال ده‌كهن و هيوادارين دريڤى نه‌كات له خزمه‌تكردى شارى كه‌ركوك.

چاپکردنی کتیبیک

لەبارەی کوردەکانی ئەردەنەوه

فەرهاد هەمزە محەمەد

بەم دواییه "دار السنڤاد" بو بلاوکردنهوه کتیبیکێ بو نووسەر "محەمەد عەلی الصویرکی" چاپ کرد سه بارهت به میژووی کورد له ئەردەن.

له بهشیکی کتیبه که دا هاتوو که سه رده میکی دووره کورد به کۆمه لگه ی ئەردەنی یه وه لکاوه و خۆیان له گه ره کیك یان شارو شارو چکه یه ك دانه پریوه وه ك کوردەکانی وولاتانی تر. نووسەر ژماره ی کوردەکانی ئەردەن به ۱۵-۲۰ هه زار کهس ده خه ملینی و واده گه یه نی که ههستیکی به هیزی کورد بونیان تیدا یه. کتیبه که میژووی سه ره تای کورد له ولاتی شام ئەگه پینیته وه بو سه رده می سه لآحه دینی ئە یوبی که دوای رزگارکردنی ئەو ناوچانه کوردیکی زۆر له شارەکانی وهك دیمه شق و ته رابلوس و قاهیره و غه زه و خه لیل و نابلس نیشته جی بیوون، به لآم له گه ل رۆژگاردا ئە مانه له ناو عه ره بدا تۆانه وه و په یوه ندییان به رابردوویان وه پچرا، به لآم ئە وانە ی له دواییدا هاتن ئە وانە له باکوری سوریا و جهزیره نیشته جی بیوون گیانی نه ته وه ییان تیدا هه ر به رزه له ناو کوردەکانی ئوردوندا (سعد جمعه) هه لکه وتوو که له رۆژگارێکدا سه ره ك وه زیر بوو، یان دکتۆر "ئه شرف کوردی" وه زیری ته ندروستی بوو و دکتۆری تایبه تی یاسر عه رفات بوو یان خیرالدین زرکلی سه روکی دیوانی حکومه ت بوو، رشید مدفعی به پریوه به ری ئاسایشی گشتی بوو له گه ل ئە مه شدا کورد له ئە رده ن نوینه ری له په ره ماندا نیه به هوی بلاو بونه وه ی له شوینه جیا جیاکانی ئە رده ندا و لکاندنێ به کۆمه لگه ی ئە وپوه له ریگه ی ژن و ژنخوازی یه وه ته نانە ت زۆر به یان کوردیی ش نازانن. نووسه ری چاکیشیان تیدا هه لکه وتوو وه ك عە لی سیدو کوردی، عبدالرحمن کوردی نجمیه حکمه ت .. هتد.



هه‌وای
عیلاجی
گه‌ده‌لی دارایی

هه‌وای گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Introductory text for the 'Eilaji' column)

هه‌وای گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Main text of the 'Eilaji' column)

هه‌وای گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Continuation of the 'Eilaji' column)

هه‌وای گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Continuation of the 'Eilaji' column)

نه‌جات حه‌سه‌ن) و (جه‌لال جه‌وه‌هر)
وه‌لامی پرسپاره‌کانی (هه‌وای) ده‌ده‌نه‌وه

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Introductory text for the main article)

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Main text of the article, first part)

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Main text of the article, second part)

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Main text of the article, third part)

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Continuation of the article, right side)

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Continuation of the article, right side)

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Continuation of the article, right side)



جه‌لات حه‌سه‌ن
هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Introductory text for 'Jahat Hesen')

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Main text of 'Jahat Hesen')

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Continuation of 'Jahat Hesen')

هه‌وای وه‌لامی پرسپاره‌کانی گه‌ده‌لی دارایی گه‌ده‌لی دارایی... (Final text of 'Jahat Hesen')

نه و تورکمانه ي هه تابوي کرا خزمه تي روناکبیرانی کوردی که رکوکي کرد

فه رهاڊ هه مزه محهمه د



له کو تا ییدا نه وه نده ده لیم
نمونه ی (حاجی
عبدالوهاب) له م شاره زور بیت
بو پته وکردنی پرانسیپی
پیکه وه ژبانی ناشتیانه.

* جیی سه رنجه دوا به دوا ی نه م
چا بخانه یه چا بخانه ی (الادیب) یش
کرایه وه، که توانی چه نده ها
کتیب چاب بکا و خزمه تیکی باشی
رهوشی چا په مه نی کوردی کرد.

به ناوی (حاجی
عبدالوهاب) هه بوو خاوه نی
چا پخانه یه ک بوو توانی
یارمه تییه کی چا کی
روناکبیرانی کورد بدات
له چا پکردنی
کتیبه کانیان، هه رچه نده
جاری کیش تووشی لینیچینه وه
بوو له لایه ن پیاوانی نه منی
رژیمه وه.

له چا پخانه که دا دو کوپری
(حاجی عبدالوهاب) کاریان
تیدا ده کردو به و په ری سنگ
فراوانیه وه و به نرخیکی
گونجاو کتیبیان بو
روناکبیرانی کوردی شاری
که رکوک چا پده کرد، ژماره ی نه و
کتیبانه ی تا روخانی رژیم
له چا پاندا
گه یشته (۲۲) کتیب، نه گهر
سه یری کتیبه کوردیه کانی
نه و سه رده مه ی که رکوک بکه ین
ده بینین شوینی چا پکردن
هه مووی ناوی (حاجی
عبدالوهاب) ی به سه ره وه یه.*

میژووی برایه تی و دوستایه تی
کوردو تورکمان له شاری
که رکوکدا زور کونه و به درینژایی
میژوو هیچ کیشه و نا کوکیه کی
سه ره کی له نیوانیاندا
روینه داوه و پیکه وه به ناشتی
ژباون، و هه ر کیشه یه کیش
رویدا بیت و به خواست و
ناره زووی هیچ لایه کیان نه بووه
به لکو ده سکردی دهره وه بووه.

له سه رده می رژیم ی به عسدا
هه ردو و نه ته وه چه وساوه ی
دهستی رژیم بوون و له هه موو
ما فیک بی به ش کرابوون
به تایبته مافی روناکبیری.

نه گهر بگه رینه وه چه ند سالتیک
پیش پرۆسه ی نازادی، ده بینین
له که رکوکدا جگه له وه ی هیچ
هاندهرنک نه بوو بو پیشخستن و
بره ودان به مه یدانی چا پکردن
به زمانی کوردی ته نانه ت
چا پخانه کانیش به فیتی پیاوانی
رژیم نوسراوی کوردیان
چا پنه ده کرد، به لام له و کاته دا
له که رکوک پیاویکی تورکمان

قوناقنى شو پەرى ناسك و خەسەسى
عزراق ، نىگەرمانى دەرئەپرى
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

مىخونتتە تا بىزاس غىرىسى سىز
دەپت ؟
رەنگە پاول ولانكى داندەنەمەي گويىل
بداتتە ، بەلام بەلدنبايەمكى ئەواومە
لەناستى خواسە نارەواكانى ئەنگەرەدا

ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

خەلقى راپىرىو روئە دىموكراتخاۋو لىرئەمەسى سىز
دىسانەتە تا رادىيەكىش نىزىك لە شىۋان و كوتارى (محمد
سەئىد صحاف) ھە دىماگۇكىنە كەتتە ھەولى پىنەكردنى
دۇخكە ، تا واى قى ھات لە كۇتايىدا بلىن لە سورىادا
كېشەمەك ئىپە ناۋى كېشەي كورد بىت
لە راستىدا خارىرەتتەمەي راپىرئەمەسى
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

نەزمونى قىزىقى ئەمەلىيەتتە

فەرھاد ھەزەمەت

دەمەزگەكانى كۆمەتى ئەمەلىيەتتە
پەرەسەندى رەگۇرىشەمەكى مېژۇوسى
ھەبە و ھەروا لەخۇرە ئەگەبىيەتتە
ئەم بەلەپىشكەوتتە ئىستە ھەبەتتە
ئەم پىشكەوتتە بەجوار قۇنغاغا
تېپەرە:

قۇنغاغى ئىمەلىيەتتە بىرئىتائى ، قۇنغاغى
شۇرئى ئەمەلىيەتتە ، قۇنغاغى يەككىتتە
كۇنغۇرالى ئىۋان وىلايەتتە ، قۇنغاغى
دەستورى ، بەلام پىش ئەمەلىيەتتە تىشك
بىخەنە سەر ئەم جوار قۇنغاغى مېژۇوسى
با چاۋىكى خىزا بە مېژۇوسى دۇزىنەمە
ئەمەلىيەتتە بىگىرن :
لە سالى ۱۹۲۴ كىرستۇف كۇلومبىس
ناۋچەي رۇژاۋاى (ئەندىزى) لە كىشورەي
ئەمەلىيەتتە دۇزىيەمە ، (جۇن كاپوتى)
بەرگەز بىرئىتائى كەنارەكانى رۇژەلاتى
كىشورەكەي دۇزىيەمە
ھىرى خەتتەمە پاشاى بىرئىتائى ھائى
زىاتر دۇزىنەمە دەستەسەرگرتى
رەزىۋارى ئەمەلىيەتتە دەدا ، تا لە سالى
۱۶۸۸ كۇنتۇلى زۇرەي كەنارەكانى
رۇژەلاتى جىھانى ئوئى كىر ، ھەرىكە لە
فەرنساۋ ئەلمانىا و ئىسپانىياش تۋانىان
بەشىكى ئەمەلىيەتتە بۇخۇيان كۇتۇرۇل بىكەن ،
سەرپاى بوونى خىلە مەندىيە سوورەكان
لەناۋچە جىۋارەكانى جىھانى ئوئى كەچى
ئەوروپايەكان سىستىمىكى كۇلۇنبايلىان
دارتت ، بۇ ماف بەخشىن بەخۇيان لەبە
مولىك كىردى ئەم جىھانە ئوئى لەگەل
رىگەدان بە مەندىيە سوورەكان بۇ مانەۋە لە
جىگەي خۇيان ، بەلام لەگەل تىپەرىجى
رۇژادا ئەم مافەيان لىسەندەنەۋە و بە زۇرى
زۇردارى لىسە زەۋىۋى زارانەشىيان
لەزەۋەت كىردن . لە سالى ۱۶۰۷ بەكەم
كۇلۇنبايلىان لىنگلىزىيان لە فېرچىنيا
دامەزاند تا واى لىھات لە سالى ۱۷۹۲
۱۲ وىلايەت لە سالى ۱۷۹۲ بەرئىتائى
كۇنتۇرۇلى زەۋىيەكانى فەرنساۋ
ئىسپانىياش كىرد كۇلۇنبايلىانەكانى
بەرئىتائى لە ئەمەلىيەتتە سەرسى جۇردا
دابەش بوون :

۱) كۇلۇنبايلىان پاشايەكان ئەم جۇرە تەنھا
مولىكى پاشاى بىرئىتائى بوو راستەوخۇ
حاكىمى بۇ تەرخان دەكرا بە مەبەستى
بەرئىتائى ئەم ناۋچانە
۲) كۇلۇنبايلىان تايبەتەكان ، تايبەت بوو بە
لۇردەكان
۳) كۇلۇنبايلىانەكانى كۆمەكى خۇبەخۇبى :
سىستىمىكى كۆمەكى خۇبىيى تىدا
دەمەزىۋو دورولە دەسەلاتى كۆمەتى
بەرئىتائى

بەرئىتائى ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

سەرلەپىنى

بەرئىتائى ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

بەرئىتائى ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە
ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە ئەمەلىيەتتە

چونکه کومی ناوچه ده به نه ووی روو و
ئالورزی و قه برانی زیاتر ههنگاو ده نیت
و شتیك به ناوی دهسته واره ی پیرۆزی

به کجی وینگی به ره یی له نیوان (به کیتی
و په به ده و گۆران) ده توانیت رۆل

بیتوست بیت (به ره ی په به گه) به نه ووی
له نیوان په کیتی و په به ده و گۆران

و رۆژناوای کوردستان هیوای له سه ر
هه لده چنن

نهوتی کهرکوک بو کوی دهروات ؟



لەرهاد جەمەز مەحمەد

کهیشته نهوهی له تهعموزی ۲۰۱۵
به دواوه حکومهتی ههریم دهستی کرد
به سه ره خو فرۆشتنی نهوته که به
نهوتی کهرکوکیشه وه .
واله خواره وه به داتای ووردو بری
نهو نهوته ناشکراده کین که له
کینگه کانی کهرکوک و ههریم له ۱/۱/
۲۰۱۵ تا ۲۰۱۵/۱۲/۱ له رنگی بۆری
ههریمه وه هه نارده کراون، له ماوه ی
نهو ۱۱ مانگه دا بری ۱۷۴ ملیون
به رمیل نهوت هه نارده کراوه که
۴۸ ملیون به رمیلی نهوتی کۆمپانیای

ده کری و ده فرۆشیت نهوتی
کهرکوک، دووهم تیکرای رۆژانه ی
نهو نهوتی له ۱۱ مانگه دا
هه نارده کراوه ۵۱۶ هه زار به رمیله
واته تا نه م ساته ههریم نهیتوانیوه
رینگه وتننامه که وه ک خۆی جیبه چی
بکات که ده بوا به هه ناردی رۆژانه
۵۰۰ هه زار به رمیل بوا به، سنییم
نهو داتایانه ی وه زاره تی سامانه
سروشتییه کان له باره ی بری نهوتی
هه نارده کراوه وه خستبو به روو
تاراده به کسی نقد له راستیه وه

ده بیت بیخهینه روو نهویش نه وه به
لاوازی حکومه تی ههریم لاوازی به بو
کورد به گشتی به کهرکوکیشه وه،
به لام له گه ل نه وه شدا نا کریت
شاری کهرکوک رووت بگریته وه و
له داها ته کانی بیبهش بگریت و
سه ر له سه د هه له کانی حکومه تی
ههریم بیژنیت، بۆیه پیویسته له
چارچێوه ی پرۆژه ی پترۆدۆلاردا
ماقی خۆی بدریتی .
له ۲۰۱۵/۱/۱ تا کۆتایی مانگی
حوزه برانی نه مسال نهوتی کهرکوک

رۆژانه له راگه پاند نه کانه وه و
له زمانی خه لکیه وه باس
له وه ده کریت که نه م
نهوتی کهرکوک ده بریت و کهس
نازانیت چی لیده کریت و بو کئی
سه رف ده کریت، من وه ک نه ندازیا ریک
له پرۆسه ی به ره مه یئانی نهوتدا له
شاری کهرکوک بو به رچا و بوونی
گه له که مان و دانیشتوانی شاره که
له م چه ند لیره ی خواره وه دا به
داتا باس له چاره نووسی نه م نهوته
ده کم .

له ۲۰۱۵/۱/۱ رینگه وتننامه ی نیوان
حکومه تی ناوه ندو حکومه تی
ههریمی کوردستان ئیمزا کرا، به
گوپیره ی رینگه وتننامه که پرۆسه ی
ناردنه دهره وه ی نهوتی کهرکوک
و ههریم به م چه شنه نه خشه ی بو
کیشرا :-

۱ - کۆمپانیای نهوتی باکوور
۱۵۰ هه زار به رمیل له رۆژیکدا له
کینگه کانی جه مبوو خه بازو قوببه ی
بابا هه نارده بکات .

۲ - بری ۱۵۰ هه زار به رمیلیش له
کینگه ی بای حه سن و قوببه ی
ئافانا وه که له تهعموزی سالی
۲۰۱۴ له لایه ن حکومه تی ههریمه وه
کۆنترۆل کراون ((نه وکاته ی به ده ست
کۆمپانیای نهوتی باکوور وه بوو
رۆژانه ۲۶۰ هه زار به رمیل به ره می
بوو)) .

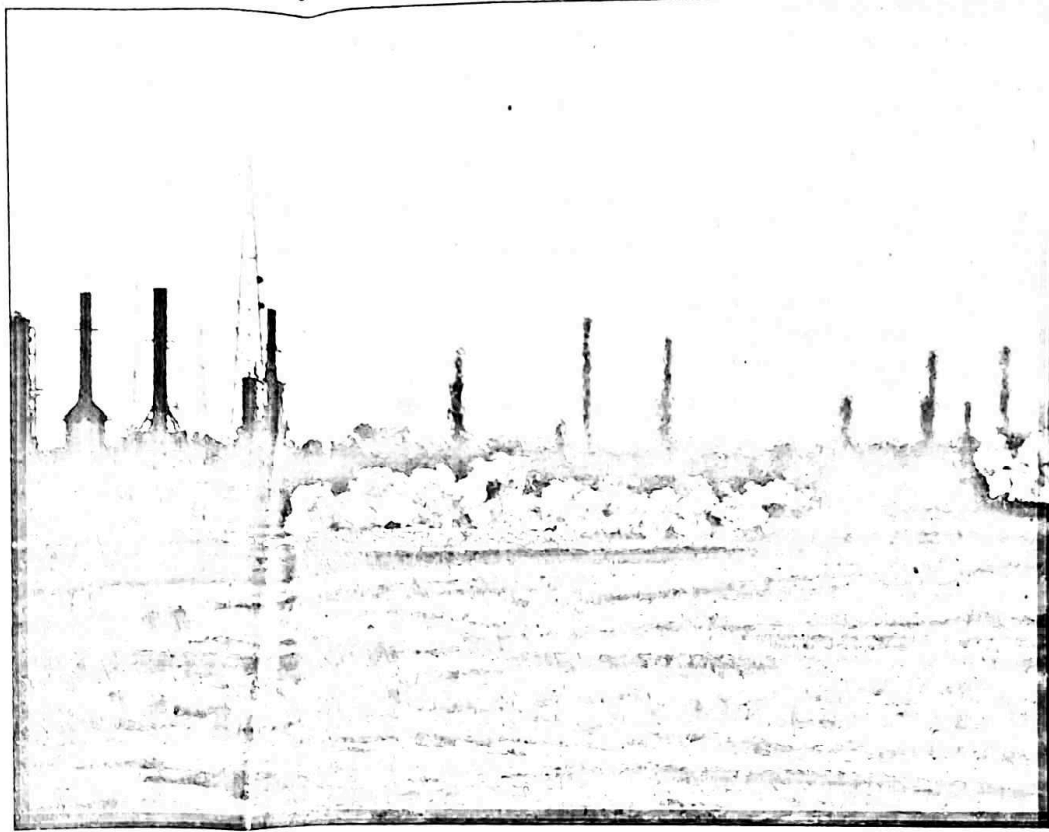
۳ - بری ۲۵۰ هه زار به رمیل له
کینگه کانی ههریمی کوردستانه وه،
کۆی هه مووی ده کاته ۵۵۰ هه زار
به رمیلی رۆژانه .
حکومه تی ههریم و به غدا به رده وام
په کتریان تاوانبار ده کرد به
پیشلکردنی رینگه وتننامه که تا کار

نهوتی باکووره، نهوه ی ده مینیتیه وه
۱۲۶ ملیون به رمیل نهوتی کینگه کانی
بای حه سن و ئافانا و کینگه کانی
ههریمه به تیکه لکراوی و بی نهوه ی
جیابگریته وه که تیکرای رۆژانه ی
ده کاته ۲۷۵ هه زار به رمیل له
رۆژیکدا، نه گه ر نهوتی کینگه کانی
بای حه سن و ئافانا ی لیده ریکه ی
که له که مترین حاله تدا رۆژانه ۲۰۰
هه زار به رمیل ده بیت نه و نهوه ی بو
کینگه کانی ههریم ده مینیتیه وه ۱۷۵
هه زار به رمیل ده کات .
له م داتایانه ی سه زه وه وه ده گه یه
ستی راستی، په کم ۶۷٪ ی نهو
نهوتی به بۆری ههریمدا ره وانه

نرنگه چونکه به پنی راگه په نراوی
وه زاره تی سامانه سروشتیه کان
رۆژانه ههریم ۶۰۰ هه زار به رمیل نهوت
ده فرۆشیت، که ۵۱۶ هه زار به رمیلی
به بۆری ههریم ده فرۆشیت نهوه ی
ده مینیتیه وه ۸۴ هه زار به رمیله به
تانکه رده فرۆشیت .
به لام سه باره ت به داها تی نهو نهوته
فرۆشراوه نه وه روونه که حکومه تی
ههریم به پارهی نهوتی کهرکوک
قه رزی که له که بهووی سه رخۆی
سووک ده کات که به هۆی سیاسه ته
هه له کانه وه له بواری پرۆسه ی
به ره مه یئانی نهوتدا دوو چاری بووه،
لیزه دا راستیه ک هیه راشکاوانه

و ههریم له لایه ن کۆمپانیای سۆمۆوه
فرۆشراوه، بۆیه پترۆدۆلاری نهو
شه ش مانگه لای حکومه تی به غدا به .
له مانگی ته موزه وه تا ۱۲/۱ نهوتی
کهرکوک بهو به شه ی کۆمپانیای
نهوتی باکووریشه وه حکومه تی
ههریم فرۆشتوبه تی و بره که ی
۵۲،۵ ملیون به رمیله، نه گه ر بو هه ر
به رمیلیک به ک دۆلار ته رخا ن بگریت
ده کاته ۵۲،۵ ملیون دۆلار واته ۶۵
ملیار دیناری عیرا قی که ده کری
بهو بره پارهی تا راده یه ک شاری
کهرکوک بیژنیتیه وه .

*شاره زا له بواری نهوت



هه‌وال

ئايان ئه كرى سهدام و هتلهر به يه ك چاو سه ير بگرين ؟

فد ره‌اد هه‌مه‌زه محمهد

عز العرب . هتد) هه‌موو خه‌لكى به كه سانى ناسايى و روناك بىرو سياسى يه كانه وه واى بو ده‌چوون ئه‌گه‌ر حوكمه‌كه‌ى دوو چارى رووخان بوو ئه‌وا بى سى دوو يه‌كسه‌ر خوى ده‌كوژى . كه‌چى وا ده‌رنه‌چوو چونكه هه‌ركه هه‌يزى هاوپه‌يمانان به‌چاوساغي بوئىرى يه‌كيتى نيشتمانى كوردستان گه‌يشته سهرى بينيان له كونيكى بچووك به ده‌مانچه يه‌كه وه خوى حه‌شار داوه ، كه بى ئه‌وه‌ى يه‌ك فيشه‌ك به‌قيني يه‌كسه‌ر خوى دا به‌ده‌سته وه ، هاوپه‌يمانان يه‌ك به بىانوى پشكيني جه‌سته يه‌وه ئه‌وپه‌رى ئيه‌انه‌يان كرد كه مروقى سه‌ره‌رز هه‌ر به‌بينى قيزى له خوى ئه‌بئته وه ، به‌لام گه‌لى عيراق له خت و خوڤرايى خوڤان له ناست كه‌سايه‌تى سهدام چه‌واشه‌كردبوو ، ئه‌و كاته ئه‌بوايه سه‌داميان بنا سايه‌كه‌له جه‌نگى كه‌نداوى ١٩٩١ دا سوياكه‌ى به پيى په‌تى رايان ده‌كردو شه‌رابى شكست و دوڤانيان ئه‌نووشى كه‌چى سهدام وه‌ك نه‌باى ديبي و نه‌باران .

ئه‌وه‌ى له كوڤتايى نيسانى ١٩٤٥ دا سوپاي سوقيه‌ت له به‌رلين نزيك بووه‌وه‌و حوكمى ئه‌لمانيا به‌ره‌و هه‌لدئىرى نه‌مان ئه‌چوو ، هتله‌ر ووتى : (ئه‌گه‌ر شارمان دوڤاند ئه‌وا له‌سه‌ر نه‌ته‌وه پيويسته كه بمرن ، چونكه پياوچاكان خوڤان ده‌كوژن) له‌و ئان و ساته چاره‌نووس سازه‌دا كار به‌ده‌ستانى كوڤشى هتله‌ر هه‌ريه‌كه باسى چاره‌نووسى خوى ده‌كرد ، له پيش هه‌موويانه‌وه هتله‌ر زور به‌لايه‌وه ناشرين بوو سه‌ركه‌وتنى دوڤمنه‌كانى و شكستى و لاته‌كه‌ى به چاوى خوى بينى ، هه‌ر بوئه بريارى دا كه خوى ده‌سگيرانه‌كه‌ى خوڤان بكوژن و پاشان بيان سوتين .

ئه‌مه ره‌فتارو چاره‌نووسى هتله‌ر بوو ، به‌لام ديكتاتوره‌كه‌ى عيراق ته‌نها له ره‌فتاره‌ نا مروڤايه‌ت يه‌كه‌ى له هتله‌ر ده‌چوو . چون ده‌كرى غيرت و نازايه‌تى هتله‌ر له‌گه‌ل سهدام به‌روارد بكرى ؟ ئه‌و سهدامه‌ى چه‌ندين ناوو نازناوى بوخوى دانا بوو (قائد الضرورة ، قائد المجاهد ،

به نرئى مئرووى هاوچه‌رخى مروڤايه‌تى له نيو چه‌ندين ولات و نه‌ته‌وه‌دا خوڤنرئو ديكتاتور هه‌لكه‌وتوون و كه بوونه‌ته مايه‌ى ئيش و نازار بو ميله‌ته‌كانيان ، بوونه‌ته هوى كوشتنى هه‌زاران كهس و مالى سه‌دانيان ويران كردوه . هتله‌ر نمونه‌يه‌كه‌ى زيندوى باسه‌كه‌مانه . تا و براو شه‌رىكى مالىزانه‌ى شه‌ش سالى به‌سه‌ر مروڤايه‌ت يه‌دا سه‌پاند كه كوشتنى ٦٠ مالىون مروقى ليكه‌وته‌وه . ناگرى شه‌ره‌كه‌ى گشت ولاتى ئه‌وروپاي گرتوه ، ته‌نانه‌ت پريشه‌كه‌ى به‌ر نه‌فريقاش كه‌وت . سياسه‌تى جينوسايدى ده‌ره‌ق جوله‌كه‌كان ئه‌نجامدا كه ملىونان مروقى بيتوانى له فرنه‌كانى سووتاندن كرد به خه‌لوز . كه‌وت ملىون دىلى شاره داگيركراوه‌كان وه‌كو كويله له خزمه‌تى سوپا شه‌ره‌كه‌يه‌دا بوون . ته‌نها له وارشووى پايته‌ختى پوله‌نده نيومليون جوله‌كه‌ى گوله‌باران كرد . سه‌رانسه‌رى ئه‌وروپايان تالان كرد ، ئه‌وه‌ى هاته به‌رده‌ستيان دزيان . به‌لام دواى

مهاتیر مهاتیر محهمه د کردی نوخسه‌بی له سه‌رکرده‌کانی تریش

فهره‌اد هه‌مه‌زه محهمه د



مهاتیر محهمه‌دی سه‌رۆکی مالیزیا پینش ۲۲ سال
حوکمی گرتیه ده‌ست ، ئەم سه‌رکرده‌یه هه‌ر له
هه‌وه‌ل رۆژی ده‌ستت به‌کاربونی هه‌وه
دیموکراتیه‌تیکی تایبه‌تن به‌خۆی ره‌چا و کرد،
توانی گیانی ته‌بابی و برابه‌تی له‌نیوان گشت
نه‌ته‌وه و تیره‌جیا وازه‌کانی مالیزیا بچینی،
توانی بیسه‌لمینی که کورسی حوکم ته‌نها
شیوازیکه بو خزمه‌تی گه‌ل، مه‌هاتیر قه‌ناعه‌تی
به‌وه بوو بو پیشخستنی ولات پنیوسته
هاوشانی ته‌کنه‌لوجیای رۆژئاوا برۆین به‌ریوه و
هانی چینی تازه پیشکه‌وتوش بدری که روو له
پیشه‌سازی نوی بکه‌ن. توانی له‌ماوه‌ی حوکم
کردنیدا ولات له ناستیکی نزمی دو‌اکه‌وتوه وه
بو ناستیکی به‌چا و پیشکه‌وتوو به‌رز بکاته‌وه.
ئهم که‌له پیاوه گه‌یشه‌ته ئەو باوه‌ره‌ی چیت
ناتوانیت کاربکات و به‌رده‌وام بی، هه‌ر بویه له
رۆژی ۲۱/۱۰/۲۰۰۲ ده‌ستی له پۆسته‌که‌ی
خۆی هه‌لگرت و پیشکه‌ش به‌جیگره‌که‌ی کرد.
بیگومان له ولاتیکی وه‌ک مالیزیا هه‌نگاوێکی
ناو‌ها ناتوانی هه‌ر به‌ساده‌یی و بیبایه‌خ‌تی
بروانین چونکه ئەوه‌ی مه‌هاتیر پنی هه‌لساوه
پیاوه‌کردنی یه‌کیک له گزنگترین پرانسیه‌کانی
دیموکراتیه‌ته ئەویش ده‌ستا و ده‌ستکردنی
ناشتیا نه‌ی ده‌سه‌لاته.

هیوادارین سه‌رکرده‌ی ولاتانی تریش به‌چاوی
ریزه‌وه سه‌یری ئەم هه‌نگاوه‌ پیرۆزه بکه‌ن و
نوخسه‌شی لییان.

دروشم له نیوان واقع و خه یال دا

له رهاد حمزه محمدهد

له قونانگینکدا این تیکه له له سیمو دیارده کانی سهرده می به عس و سهرده می نوی ، له بهر نهوه حکومتی نینتقالی تاقه چاره سهر دابینگری هم قونانغه به .

(۲) له مهسه له کاتدا دوو حاله تی تر هه به : دوا کات که وتن و پیش کات که وتن .

له حاله تی به که مدا واته دوا کات که وتن ، نهوه دروشمی به رزده کرتنهوه قونانغه به سهر چوه وهک نهوهی دروشمی قه لچوکردنی نه خویندهواری یا رزگارکردنی ژنان له ولاتیکسی نهروپایی دا به رزبکرتنهوه . له جوره دا دروشمه که بی بایخ و کاویژکردنی رابردو ده بیست . نهوه هیزه سیاسیانهی دروشمی ناوها به رزده که نهوه هیزکی فسهل و دوا که وتن ، هیچ کاتیک ناتوان بینه پیشرو .

له حاله تی دوو مدا واته پیش کات که وتن ، نهوه دروشمی به رزده کرتنهوه هیشتا کاتی پیگه بیینی نههاتوه . هم جوزه دروشمانه به لگه یه قلیبه تیکی سهره پروی چه پروه وییسه (متطرف یساری) .

پارتی کرکاران (PKK) هه له دوا دامه زانندییهوه دروشمی کوردستانی گه وری هه لنگرتوه ، گشت پیشمهرگه و کادیره کانی پیوه خه ریک کردوه ، بی نهوهی توانی بیستی بنه ماکانی جیبه جی کردنی هم دروشمانه فراهم بکات . بی نهوهی له روی سیاسییهوه سوزی ولاتانی جیهان و نهوروپا و نهمریکای بو هم کاره راکنشتی . له روی عهسکه ریشهوه نهیتوانیوه تاقه گوندیکی کوردستانی تورکیا نازاد بکات .

له کوتاییدا ده لیم خوزگه گشت حزه کوردستانییهکان له هه موو پارچه کانداه لنگری دروشمی واقعیانه و شیواو ده بوون تا گله که همان له گنژوی دروشمی زل زلدا نه به شوکی و سهرمنجام له دهریای بی ناماندا نه خنکی .

تیوریست (نظری) بهک لایه نه دهروانیت ، به لام بوچوونی تهواوو پر به پیست تنها لای نهوانه چنگ ده که وی که تیور به پراکتیکه وه ده لکنن .

سینه م : له بهر نهوهی دروشم رولیکی بالا ده بیینی له ژبانی گهلاندا ، بویه ناکری تنها سهر کردایه تی خوی به خاوهنی بکات ، به لنگو پیویسته له ناو جه ماوه ریشدا تاوتوی بکری و وورد بکرتنهوه . نهوه کات دروشم بایه خیکی جه ماوه ری ده بیست ، چونکه به بی ناگایی بوونی جه ماوه دروشم کارگری میژووی خوی له دست ده دات .

هم خالانهی سهره وه نهوه مهرجه پرانسیپیانهن که پیویسته لهوه که سانه دا هه بیست که داریزه ری دروشمن . نیستاش بایینه سهر نهوه مهرجانهی که به یوهندی به سروشت و سنگ و توانای دروشم خویه وه هه به :

(۱) پیویسته دروشم وه لامدرو رهنگدانه وهی مملانی و بزاقی ناو خوی کومهل بیست ، نه گهر به پیچه وانه وهی نه مه وه بیست نهوا دروشم یکی کرچ و کال و پینه گه بوو ده بیست ، له ژاره ژاو به لاره هچی تری لینا که ویته وه . به رزکردنه وهی روخاندنی رژیمنیک له لایه ن ریکزراونیکه وه کاریکی ناریک و ناشیاره نه گهر جه ماوه به تهواوی لهو رژیتمه بزارو نارنزا نه بو بیتن . (۲) دروشم به ووردییه کی سیاسی و میژووییه وه متمانه ده کاته سهر کات (ژمن) که نه مهش به قونانغ و پلهی کاره وه به ستراوه .

نه گهر به کیک بیه وینت سهر بکه وینت سهر شاخیک روبرانیکیشی له پیشدا بیست ، نابینت به کسه دروشمی سهر که وتنه سهر شاخه که هه لنگری تا له روباره که نه به ریتنهوه .

بو نمونه دوا روخانی رژیمی سهدام ، ناکری به کسهر باس له کشانه وهی هیزی بیگانسه دامه زانندی حکومتیکی عیراقی سهر به خوی بکری چونکه نه مه زیاتر به زیانی خه لکی عیراق تهواو ده بیست . له سونگه یه وه نیستنا نیمه ی عیراقی

دروشم کورت گراوهی ناو نیسانی گشت بزاقیکه ، هه روه ها کورت گراوه یه کی چروپری ژیرانه ی کومه له ساوات و خواستیکه به گوریهی قونانگیکی زه منه ی دیاریکراو . دروشم جوری زوره روشنییری ، کومه لایه تی ، نابووری ، سیاسی ، نهوهی لیزه دا مه به ستمانه دروشمه سیاسییه کانه که ناوه پروکی باسه که مانه .

نه گهر دروشمی سیاسی به بی گوندان و بیرکردنه وهی وورد به رزبکرتنهوه سهره نجام ده بیته مایه ی تیدا چوونی نه تهویه ک یان کومه لیک . بویه له می تیروانینه وه نه گه یینه نهوه راستییه ی که ناکری هه موو که سیک له جیگه ی خویه وه دروشم به رزبکاته وه به لنگو پیویسته چه ند مهرجیکی گرنکی تیدا بیت :

به که م : هیچ کاتیک دروشم ملکه چی هه لچوون (انفعال) ناکری ، چونکه دروشم نامرازیکی عه قلیبه تنها نهوانه مافی به رزکردنه وه یان هه به که خاوهن خه زینه به کی فیکری و هوشیاریه کی میژووی پیگه بیوون . له خاله وه ده توانین گشت دروشمه هه لچووییه کان به کاریکی روخینه ر له قه له م بده یین . بو نمونه له سانی ۱۹۸۶ دا لینکداننکی تووند و خویناوی له نیوان پولیسه کانی سعودیه و جه جکه ره نیوانیه کان روویدا که کورژانی سهدان نیوانی لیکه وته وه . نا له کاته دا هاشمی ره فسه نجان له خوتبه ی نویژی جومعه دا دروشمی روخاندنی فهرمانره واکانی سعودیه ی به رز کرده وه بی نهوه ی پیشوه خت زه مینه ی نهوه پروسه یه خوشکرا بیت ، یان توانای خوینانیا ب بو کاریکی وه هه سخته هه لسه نگاندی .

دووم : وهک ووتمان دروشم نامرازیکی عه قلیبه ، به لام نه مه هیشتا نیوه ی بابته که یه که ناکری له نیوه که تی جیا بکرتنهوه نهویش پراکتیکه . ناکری دروشم له سهر دهستی تیوریسته کان (نظریین) که له کاری پراکتیکی روژانه دابراون نه خشه بکیشری چونکه مروقی

توخوا.. سهرکرده کوردهکان به دهردی عهره به کانی ئه نده لوسمان مه بهن .. !!

فهرهاد هه مزه محهمه

پیش ئهردی بیمه تاو دوو توئی
 باسه که موره هم به سهرهاته
 میژووی به ده گیزموره :

هه موان ئه زانین که عهره به
 موسلمانه کان له چاخه زیرینه کانی
 ده سه لاتیان دا نووکی شمشیریان
 گهیشته ولاتی ئه نده لوس ()
 ئیسیانیای ئیستا . نزیکه ههشت
 سهه سال حوکمی ئه ناوچانه یان
 کرد . به لام مل ملانی و ناته بایی و
 ددان له به کتر تیزکردن خهسلهتی به
 رچاوی نیو ده سه لاتداران بوو ،
 بیوونه چه نندین پارچه وهو
 هه ره که یان له دژی ئهوی تر کاری
 ده کرد ، دوژمنانیان ده کرد به گژ
 به کتر دا .

ابو عبدالله دواپاشای عهره به کان بوو
 ، له سه ته ماح و مالی دنیا ، به
 هاوکاری دوژمنان چوو به گژمامی دا
 و خوی به سهه کورسی حوکمدا
 سه پاند . ئه وه ندهی نه بهرد
 ئیسیانه کان (واته دوژمنه کانیان)
 به سه ره کایه تی فردیناندو ئیزابیلا
 شازن توانی یان ئیسلامه کان توپ
 هه لده نه دهر وه و جاریکی تر به
 خه ویش ئه نده لوس نه بیینه وه . ابو
 عبدالله پیش دهر چوونی له
 ئه نده لوس به چه ند ساتیک بو
 دواچار چاوی له ئه نده لوس بهری و

فرمیسک بهری چاوی گرت تا خوی و
 دهست و پیوه نده کانی دایانه پرمه
 گریان . کاتیک سهری هه لبری بینی
 پیره میردیکه گۆپال به دهست له
 نزیکه وه تی دهر وانی و پیی ده لی
 : - (ئه ی پادشای کورسی له
 دهست چوو پیویسته بگرت ، تا
 دوینی زور پیکه نیت ، نه مرۆش
 ده بیت به قهه ئه و پیکه نینه بگرت .
 به دهستی خوت کورسیه که له
 دهست خوت دا و پیشکهش به
 دوژمنه که کرد ، به وه به شه رازی
 نه بووی که خوا پیی دابووی ،
 چووی به گژ مامه ندا پشتت به دوژمن
 به ست تا له دوا ییدا سهری
 هه ردوکتانی خوارد و خوین به ژیر
 پیتاندا فیچقه ی کرد) .
 به سه رهاته که ته وا بوو .
 چه نندین سهاله گه له که مان له
 کوردستانی عیرا قدا خه بات ده کات
 تا له ژیر سایه ی راپه رینی سالی
 ۱۹۹۱ دا به به شیکه ی گرنگی
 ناواته کانی گهیشته .
 بوو به خاوهن ئه و حکومهت و
 په ره مانه ی سه ره مانیک بوو خهوی
 پیوه ده بیینی . به لام ئه وه نده ی نه بهرد
 شه ری نه گریسی ناوخوی خه ی پی
 گرت و ماوه ی سه سال و نیو خوینی
 رۆله کانیان به فیرو ده چووه

ناسیاوی چه زی دوژمنانه وه .
 ئیتر له سایه ی هه ندی له پیاوچاکان
 بو هه ره مه به ستیک بیت شه ره
 ریکه و تننامه یه کیان به ناوی
 (واشنتۆن) هوه پی ئیمزاکردن .
 ئه وا بو پینچ سال ئه چی وه فد ئه واو
 وه فد دی ، نزیکه ی سهه کو بوونه وه
 کراوه ، ده یان کۆنگره ی
 رۆژنامه گه ری کراوه ، به لام هیچیان
 ئی نه پرواوه و کوردستان هه ره
 دووله تی ماوه ته وه .
 ئیستاش دوا ی روخانی رژی می
 به غدا و نازادکردنی ژماره یه ک شارو
 شاروچکه ی تری کوردستان ،
 خه ریکه ئه م دوولهت بوونه رهنگ
 دانسه وه ی له سه ره دانیشتوانی ئه م
 ناوچانهش ده بییت .
 ئیمه ی خه لکی که رکوک هه قی
 خو مانه له سه ره کردایه تی
 دوو حیزبه که ی کوردستان بپرسین ..
 تاکه ی ئه م دوو ئیداره یه نابنه وه
 به یه ک ؟ بو چی به جووته نایه نه سه
 شاشه ی ته لفرۆن راسته وخو به ره و
 روی جه ماوه ر بینه وه و بزانی ک
 گونا هباره یه کیک له هه ردوکتان ، یان
 حکومه ته ئیقلمی یه کان یان
 هاوپه یمانان .
 هه قمانه لییان بپرسین تاکه ی نه بین
 به خاوهن شه فافیه تی سیاسی و

له ناو ژوره داخواه کاندایا بپاری
 چاره نووس سازمان دهره ق بدری ؟
 ده یان سهاله کورد خه وه که رکوک وه
 ده بیینی ، چه نندین سهه کرده و رابه
 به ناواتی نازادی که رکوک وه چوونه
 ژیر گله وه ، هه زاران لاری دلسۆزی
 میله ته که مان خوینیان کرده
 شاباشی ئه م شه ره ، ئه وا ئیستا
 فرسه ته تیک هه لکه وه تووه و
 سهه فرار بووه .
 ئالیزه دا تکایه کی کوردانه له
 حیزبه کانیان به تایبهت یه کیتی و
 پارتی ئه که م هه تا ئه کرئ ره گی
 برایه تی و کوردایه تی له م شه ره دا
 بچه سپینن . چوار ده ورمان به دوژمن
 ته نراوه ، بی پسانه وه پلانمان ئی
 ده گیزن ، کۆمه لیک ئه لقه له گویش له
 ناوه وه ی شار بوونه ته مقاشی
 دهستی دوژمنان ، به لام هه موو ئه م
 ته لانه به یه ک ریزی میله ته که مان
 ده بنه بلقی سه رئاو .
 له کۆتاییدا ده لیم توخوا سهه کرده
 کورده کان به دلی خه لکی که رکوک
 ره قتار بکن با که رکوکمان له کیس
 نه چی و به دهردی عهره به کانی
 ئه نده لوس نه چی و ئه وسا فرمیسک
 رشتن بی هووده ده بییت .

ناھەنگى سەرى سالى تەلە فزىيۇنى كەر كوك شكستىكى تىرى كوردە لە كەر كوك!

فەرھاد ھەمزە

بەيننە دى، ھەر لە بنچىنەدا ئەم تىپە بۇ ناھەنگى
و ھا ناگونجى.

۴. ژمارەى گۆرانى يە تور كمانى يە كان بە جۆرىك
زۆر بوو كە مىزاجى خەلكە كەى تىكدابوو، خۆزگە
گۆرانى يە تور كمانى يە كان لە گۆرانى خۆشە كان
بوایە. تەنانەت برادەرىك ھەر ئەو شەو تەلە فۆنى
بۇ كردم و ووتى تەلە فزىيۇنى كەر كوك سەلماندىان
كەر كوك تور كمانى يە.

ئەگەر ئەم كارەتان سىياسەت كردن بوو ئەئەبوو
راستە و خۆ لە تەلە فزىيۇن پىشانى بدەن و مىزاجى
بىنەرى كورد بشىوینن.

۵. ناھەنگە كە ناھەنگىكى خىزانى بوو ئەئەبوو
ھەندى پرگە راستە و خۆ پەخش بكرى، كە زۆر
ناشیاو بوو بۆیە بەراى زۆرىەى بىنەران ئەمە
شكستىكى راگە ياندنى تىرى كورد بوو لە كەر كوك.
ئىتر ھیوادارىن برادەرانى تەلە فزىيۇن لىم زوویر
نەبن و بەسنگىكى فراوانەو سەرنجە كانم
لى وەر بگرن، چونكە تەلە فزىيۇنى كەر كوك بە راستى
خۆى لە نىو دل و دەروونى جەماوەرى كەر كوك
كردۆتەو و لە ماوەىەكى زەمەنى زۆر كورتدا
ھەنگاوى زۆر چاكى ناو، ئەم سەرنجانەشم لەو
روانگەىەو ەپە كە خەمخۆرى ئەو تەلە فزىيۇنەم و
پەرۆشى پىشكە و تنىم.

بۇ جەزنى سەرى سالى ئەمسال مەلەدنى دووى
كەر كوك ناھەنگىكى لەناو تەلارى تەلە فزىيۇنى
كەر كوك ساز كرد و تىايدا كۆمەلىك بەرپرس و
كەسايەتى عەرب و تور كمان و كوردىان داووت
كردبوو. تا ئىزە ھىچ گنەىیە كمان نىیە، چونكە
شارەكە شارىكى فرە نەتەو ەپە كارىكى چاكىان
كردرد. بەلام ئەو ەى زىاتر سەرنجى راكیشام و ھانى
دام ئەم چەند دىرە بنووسم.

۱. سەرى زمان و بنى زمانى ھەر بەرپرسىكى كوردى
ئەم شارە بگىرى باسى كوردستانىەتى كەر كوك
ئەكات، ئەگەر وایە بۆچى نالایەكى كوردستانان
دانەنا. وا بزائم بۇ ئەو دەبوو مىوانە غەیرە كوردە كان
دلگران نەبن.

۲. ئەئەبوو ناھەنگە كە بە گۆرانى عەربى دەستى
پى بكردایە لەكاتىندا ناھەنگە كە بە ناو ە ناھەنگىكى
كوردى بوو. توخو قەد بىنیوتانە یان بىستوتانە
ناھەنگىكى عەربى بە گۆرانى كوردى دەست
پىنكات تاكەى ئەم مەراىیە؟

۳. ناھەنگى سەرى سال لەو جۆرە ناھەنگانەىە كە
پىویستە نامادەبووان بەیننە جۆش و خرۆش و
ھەلپەركى نەك بیان خەوینى. لەم ناھەنگەى
تەلە فزىيۇنى كەر كوك تىپى "بيت المقام
العراقى" داووت كرابوون كە ھەموویان
بەسالاچووبوون و نەیان توانى مەرامى خەلكە كە

ھەسەل ۱۶/۸ (۱۱۴) ۱/۸ ۲۰۰۹
تەنھا ئەك د سا،

